Wychodzi raz w tygodniu. *Porto opłacone ryczałtem.*

ROK XVI. **Kraków, dnia 13 maja 1933** **Nr. 17.**

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Cena abonamentu:
Abonament kwartalny 4 zł
„ półroczny 8 zł
„ roczny 16 zł
Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Redakcja i administr. **Kraków, Grodzka 43.** Telefon Nr. 132-67
Konto P. K. O. Nr. 400.342

Ogłoszenia:
Wiersz milim. 1 szp. na okładce 40 groszy
Wiersz milim. 1 szp. na I str. okładki 60 groszy
Wiersz milim. 1 szp. w tekście 60 groszy
Cała strona okładki Zł 200 Pół strony okładki Zł 100
Ćwierć strony Zł 50 Ósma strony Zł 25
Cała strona w tekście Zł 450, Pół strony Zł 23
Ćwierć strony Zł 120 Jedna ósma strony Zł 60

Ani grosza na towar niemiecki!

Komitet Żyd. Organizacyj Gospodarczych w Krakowie.

Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez sekwestratorów

Skarb Państwa odpowiada na ogólnych zasadach Kodeksu Cywilnego za szkody wyrządzone przez nieprawidłowe czynności sekwestratorów sądowych dokonane w trybie postępowania administracyjno-egzekucyjnego. (Sąd Najw. 1 C. — 52 (32).

Teza powyżej wskazana przyjęta przez Sąd Najwyższy ustala w sposób bezsporny odpowiedzialność Skarbu Państwa za dokonane w trybie postępowania administracyjno - egzekucyjnego czynności sekwestratorów skarbowych — oczywiście jeśli przy tych czynnościach wyrządzona była jakakolwiek szkoda nieusprawiedliwiona obowiązującemi przepisami prawnemi. Rozumieć więc przez to należy, iż szkoda uskuteczniona przy sprzedaży przez sekwestratora skarbowego ruchomości z zachowania obowiązujących przepisów prawa nie powoduje żadnej odpowiedzialności Skarbu Państwa, natomiast gdyby się okazało, iż pogwałcono przytem przepisy proceduralne i że właśnie to pogwałcenie spowodowało specjalną szkodę płatnikowi, to wówczas płatnik może wystąpić do Sądu o wynagrodzenia mu szkód i strat przez Skarb Państwa.

O oprocentowanie należności od państwa za dostawy

Ministerstwo przemysłu i handlu opracowało projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy ramowej o dostawach i robotach publicznych dla państwa i samorządów. Projekt ministerjalny przedłożony został organizacjom gospodarczym do rozpatrzenia i wydania opinji. Ostatnio wpłynęła do ministerstwa opinja centralnego związku przemysłu polskiego, który zgłosił szereg poprawek.

Organizacje przemysłowe wysuwają m. in. konieczność oprocentowania — sum należnych dostawcom, których wypłata uległa zwłoce. Zaległe należności za dostawy i roboty publiczne dla państwa, samorządów i instytucyj publiczno-prawnych są bardzo wielkie. Zamrożenie tych należności wpływa deprymująco na całokształt życia gospodarczego w kraju. Memorjał przemysłowców podnosi, iż zaległe należności dostawców powinny być oprocentowane podobnie, jak oprocentowane są zaległe należności podatkowe i opłaty socjalne.

Projekt ministerstwa przemysłu i handlu przewiduje ponadto pierwszeństwo przy dostawach dla rynku miejscowego oraz dla rzemieślników przed przemysłem i kupiectwem. Centralny związek przemysłu wypowiada się przeciwko temu postawieniu sprawy. Ministerjalny projekt rozporządzenia usuwa od dostaw i robót publicznych firmy i przedsiębiorstwa, będące pod nadzorem sądowym.

Centralny związek przemysłu wypowiada się za zmianą tego przepisu, stojąc na stanowisku, iż przedsiębiorstwa, będące pod nadzorem sądowym, nie są jeszcze wykreślone z życia.

Znowelizowana ustawa o podatku drogowym

W Dzienniku Ustaw z dnia 29-go ub. m. ogłoszona została ustawa, która weszła w życie z dniem 1-go kwietnia b. r., zmieniająca ustawę o państwowym funduszu drogowym. Ustawa ta ustanawia opłaty od pojazdów mechaniczeych w następującej wysokości w stosunku rocznym:

1) od pojazdów mechanicznych osobowych — 15 zł. od każdych 100 kg. wagi własnej,

2) od pojazdów mechanicznych ciężarowych i traktorów 20 zł.,

3) od pojazdów mechanicznych ciężarowych i traktorów, używanych dla zarobkowego przewozu towarów, — 35 zł. od każdych 100 kg. wagi własnej.

4) od motocykla bez przyczepki — 40 zł. od sztuki,

5) od motocykla z przyczepką oraz od trzykołowych pojazdów mechanicznych — tzw. (cyklometek) 60 zł od sztuki.

Przy obliczaniu wagi pojazdów mechanicznych nie uwzględnia się ilości do 50 kg. włącznie, a ilości ponad 50 kg. liczy się za pełne 100 kg.

Od pojazdów mechanicznych i przyczepek na kołach z pełnemi obręczami gumowemi opłata podlega podwyżce o 25 proc. od pojazdów zaś mechanicznych i przyczepek na kołach z obręczami żelaznemi — 100 proc.

Opłaty od pojazdów mechanicznych, używanych do zarobkowego przewozu osób wynoszą w stosunku rocznym od każdego miejsca w pojeździe, przeznaczonego dla podróżnego 100 zł., a ponadto od każdego miejsca w pojeździe, przeznaczonego dla podróżnego, za każdy kilometer dziennego przebiegu — 40 zł., opłaty te nie mogą łącznie przekraczać 300 zł. od jednego miejsca.

Od pojazdów mechanicznych, używanych doraźnie, posiadających do 6 miejsc dla podróżnych, opłaty wynoszą 100 zł. od każdego miejsca, posiadających więcej niż 6 miejsc 200 zł.

Od pojazdów konnych, z wyjątkiem używanych doraźnie — 20 zł. od każdego miejsca.

Wreszcie opłaty od pojazdów konnych, używanych do zarobkowego przewozu towarów poza obszarami jednej gminy, opłata wynosi 9 zł. rocznie od każdych 100 kg. nośności.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XVI. Kraków, dnia 13 maja 1933 Nr. 17.

Treść numeru:

Na zasadzie uchwał poszczególnych sekcyj branżowych

nie sprowadzamy towarów niemieckich

Kupcy zorganizowani w Krak. Stowarzyszeniu Kupców.

Dlaczego dolar spada?

Zdaje się, że żaden z ekonomistów nie pokusi się dzisiaj o ustalenie przyczyn, składających się na spadek kursu dolara. Zaryzykowaliśmy tutaj twierdzenie, które poniżej postaramy się uzasadnić, że nawet większość ekonomistów amerykańskich nie potrafiłaby udzielić odpowiedzi na pytanie, co właściwie skłoniło Roosevelta do porzucenia parytetu złota waluty dolarowej i puszczenia dolara na wolny teren operacyj giełdowych.

Cóż bowiem mogło skłonić Roosevelta do spowodowania obniżenia kursu dolara? **Mogły** to być następujące przyczyny:

1) **Względy wewnętrzno-gospodarcze** tj. chęć ulżenia dłużnikom amerykańskim, którzy zaciągnęli zobowiązania płatnicze w okresie pełnej prosperity amerykańskiej tj. od roku 1921 do 1929 i obecnie wskutek spadku cen towarów, i równolegle do tego wzrostu siły nabywczej pieniądza, nie mogą wywiązać się ze swoich zobowiązań płatniczych. Dewaluacja dolara mogłaby się zatem przyczynić do zmniejszenia ciężaru zobowiązań płatniczych dłużników amerykańskich, albowiem wszystkie dotychczasowe eksperymenty inflacji kredytowej Hoovera, zmierzające do podwyższenia cen okazały się bezskutecznemi. Nie mogąc zatem podnieść siły nabywczej dłużników, składających się w lwiej części z rolników, właścicieli nieruchomości miejskich, towarzystw kolejowych itp. drogą podwyższenia cen towarów, stara się Roosevelt

dopasować ciężar długów do zmniejszonej siły nabywczej dłużników

przez obniżenie środka spłacania zobowiązań, czyli pieniądza.

2) **Względy handlu zagranicznego Stanów Zjednoczonych.** Dotychczasowa linja polityki gospodarczej Stanów Zjednoczonych szła w kierunku waloryzacji, czyli podwyższenia cen surowców i płodów rolnych. Ameryka jednakowoż nie jest głównym i największym producentem surowców i płodów rolnych, a przedewszystkiem nie jest ona głównym ośrodkiem handlu tych surowców i artykułów. Najważniejszym takim ośrodkiem i równocześnie bardzo poważnym producen-

tem jest Anglja wzgl. Imperjum Brytyjskie. Okazało się, że w czasie, gdy Ameryka, posiadająca dotychczas stałą walutę łożyła olbrzymie środki na waloryzację cen, krzyżowała Anglja te starania amerykańskie w formie fluktuacji kursu funta szterlinga, pozbawionego parytetu złota. Skaczący kurs funta szterlinga uniemożliwiał zatem realizację koncepcji waloryzacji cen towarów amerykańskich, albowiem uniemożliwiał handel terminowy i paraliżował spekulację giełdową, jedynie zdolną w chwili obecnej spowodować haussę cen towarów i która, jak wiadomo, dokonuje transakcyj giełdowych na dłuższe terminy.

Prócz tego stanowiło obniżenie kursu funta szterlinga **premję eksportową dla przemysłu angielskiego,** który przez dewaluację funta osiągnął faktyczną zniżkę płac i innych elementów kosztów produkcji i w ten sposób zyskał na sile konkurencyjnej w porównaniu z przemysłem amerykańskim, pracującym drożej, bo posiadającym sztywne płace i koszta produkcji. Roosevelt, obniżając kurs dolara, idzie zatem w ślad Anglji i wogóle „bloku szterlingowego“ tj. zespołu tych krajów, które wzorem Anglji zdewaluowały swe waluty — i w ten sposób spodziewa się osiągnąć te same szanse konkurencyjne dla eksportu amerykańskiego, które posiadał dotychczas przemysł angielski.

3) **Względy polityki celnej.** Z licznych enuncjacyj Roosevelta dał się on poznać jako człowiek, zrywający z zasadami doktryny Monroego tj. izolacji od reszty świata i niemieszania się w sprawy polityki europejskiej. Roosevelt postawił sobie wręcz za cel

zbliżenie się do wszystkich państw świata,

z którymi gospodarka amerykańska związana jest najsilniejszemi węzłami wspólnoty. W jaki sposób zamierza Roosevelt osiągnąć to zbliżenie Ameryki do świata? Obierając drogę wprost przeciwną od Hoovera, który, jak wiadomo, był zwolennikiem polityki odgrodzenia się Stanów Zjednoczonych od Europy w formie ustanowienia wysokich barjer celnych. Jeżeli zatem Roosevelt w przeciwieństwie do Hoovera pragnie się zbliżyć do Europy, **to musi on przedewszystkiem usunąć te przeszkody, które odgradzały Amerykę od Europy.** Przeszkodami temi są cła, hamujące wolność handlu międzynarodowego i zapędzające państwa w ślepą uliczkę autarkji gospodarczej, której widomym symbolem jest skurczenie się obrotów handlowych a w ślad za tem ubóstwo społeczeństw, deficyty budżetowe państw, krachy walutowe, bezrobocie, radykalizacja nastrojów politycznych i społecznych, grożąca kataklizmem światowym, zbrojenia, wzrost wydatków budżetowych i zanik wolnej myśli gospodarczej. Ponieważ Roosevelt wie, że dotychczasowe konferencje gospodarcze, inicjowane przez państwa europejskie w sprawie usunięcia lub też zredukowania barjer celnych nietylko nie doprowadziły do pożądanych rezultatów, **ale wręcz**

wywołały nową falę zwyżek celnych i utrudnień importowych,

przeto Roosevelt pragnie obecnie spróbować ingerencji Stanów Zjednoczonych w tej dziedzinie, proponując narazie rozejm celny, a w dalszej perspektywie redukcję taryf celnych. Środkiem represyjnym przeciw państwom, które nie chciałyby zdecydować się na przyjęcie planu Roosevelta, w szczególności zaś przeciw Anglji i „blokowi szterlingowemu“, wykazującemu obecnie zwiększoną aktywność protekcjonistyczną, byłby ruchomy kurs dolara, gmatwający sytuację międzynarodową i uniemożliwiający wszelkie zabiegi i konferencje międzynarodowe.

4) **Względy na długi wojenne.** Jest rzeczą wiadomą, że obecny, podobnie, jak i poprzedni kongres amerykański wypowiada się zdecydowanie przeciw redukcji względnie skreśleniu długów wojennych. Również wiadomo jest, że

Francja nie chce nic słyszeć o zapłacie długów wojennych,

a i Anglja uwarunkowała ostatnią spłatę raty grudniowej tem zastrzeżeniem, że będzie to rata ostatnia i dalszych rat nie będzie mogła Anglja uiścić przed uregulowaniem problemu długów wojennych. — Zarówno Francja, jak i Anglja, jak i inne mniej ważne państwa powołują się w tym względzie na **układ lozański, który powstał pod naciskiem Stanów Zjednoczonych** i który, jak wiadomo, faktycznie zwolnił Niemcy od obowiązku spłacenia rat reparacyjnych, stanowiących najważniejszą, bo główną część długów wojennych. Otóż dotychczas tłumaczył rząd amerykański, że nie może przystąpić do rewizji problemu długów wojennych przed stabilizacją funta szterlinga, którego kurs ruchomy krzyżował wszystkie plany sanacyjne Stanów Zjednoczonych. Rząd angielski zaś stał na stanowisku, że stabilizacja funta szterlinga może być właśnie tą ofiarą, jaką gotowa byłaby Anglja ponieść na rzecz Ameryki wzamian za pomyślne uregulowanie kwestji długów wojennych. Widzimy zatem, że Roosevelt miał w swem ręku tylko jeden atut, a mianowicie prawo żądania zapłaty długu wojennego, podczas gdy Mac

Donald miał dwa atuty, tj. skaczący kurs funta szterlinga i zastrzeżenie grudniowej noty rządu angielskiego o ostatniej spłacie raty grudniowej długu wojennego. Rząd angielski mógł zatem długu tego wcale nie uiścić, albowiem faktycznie Ameryka nie posiadałaby żadnej egzekutywy i nie mogłaby długu tego od Anglji czy od Francji wyegzekwować, a przytem Anglja mogłaby dalej szachować Amerykę polityką nieustabilizowanego funta. Roosevelt pragnął zatem wyrównać szanse obydwu krajów i skupić w swem ręku tyle atutów, ile posiada Anglja i w tym celu „puścił" dolara. Teraz Anglja, zainteresowana jest w jaknajszybszej stabilizacji dolara i zabiega w tym kierunku u rządu amerykańskiego. Roosevelt posiada zatem obecnie dwa atuty: Może szachować Anglję długami wojennemi i skączącym kursem dolara. Może jedno uzależnić od drugiego, tj. może na żądanie Anglji ustabilizować dolara tylko pod tym warunkiem, jeżeli Anglja zgodzi się na zapłatę długu wojennego. Może również nakłonić ją do stabilizacji funta wzamian za ustępstwa w dziedzinie długów wojennych, z których to ustępstw nie skorzystałyby może inne państwa, specjalnie te, które nie zapłaciły raty grudniowej i może skłonić ją do tego, wzamian za stabilizację dolara, na której, jak już zaznaczyliśmy, Anglji dzisiaj może tyle zależy, ile Ameryce na stabilizacji funta.

Wyliczyliśmy tutaj cztery najważniejsze przyczyny, mogące skłonić Roosevelta do porzucenia parytetu złota i dewaluacji dolara. Ostatnio Roosevelt otrzymał od senatu amerykańskiego pełnomocnictwa, upoważniające go do obniżenia wartości dolara o 50% i do powiększenia obiegu pieniężnego o 100%. Mimo upływu kilkunastu dni Roosevelt nie skorzystał jeszcze z otrzymanych pełnomocnictw.

Zachodzi teraz pytanie, **co zamierza Roosevelt osiągnąć przez dewaluację dolara?** Gdyby chodziło mu jedynie o obniżenie ciężaru zobowiązań dłużników amerykańskich, to musi się liczyć z tem, że

sama dewaluacja dolara nie wystarczy.

W ślad za dewaluacją dolara musiałby nastąpić wzrost cen, a ten dałby się osiągnąć **jedynie przez powiększenie obiegu pieniężnego.** I cóżby się wówczas okazało? Wzrost cen spowodowałby premję importową dla handlu amerykańskiego, albowiem realna wartość ceł uległaby redukcji w wyniku dewaluacji pieniądza, a ponadto

wysokie ceny amerykańskie skłoniłyby importerów do sprowadzania towarów z Europy,

gdzie niema dewaluacji pieniądza i gdzie ceny nie poszły w górę. **Wtedy Roosevelt musiałby chronić przemysł i rolnictwo amerykańskie** i zwaloryzować, tj. podnieść cła przywozowe, ale w takim wypadku **wstąpiłby znów na drogę protekcjonizmu i wojny gospodarczej Ameryki z Europą,** a tego przecież Roosevelt nie chce, bo taka polityka była polityką Hoovera, którą Roosevelt namiętnie zwalczał i zwalcza.

Jeśli chodzi o dewaluację dolara dla celów premji eksportowej dla przemysłu amerykańskiego, to należy sobie zdać sprawę z tego, że **w dzisiejszym okresie drutów kolczastych rozmaitych zakazów i kontyngentów przywozowych nie decyduje już cena towaru, lecz kontyngenty i zakazy.** Dewaluacja dolara dla celów eksportowych oznaczałaby zatem dumping walutowy, na który państwa europejskie

odpowiedziałyby zwyżkami celnemi,

paraliżującemi zwiększoną zdolność konkurencyjną eksportu amerykańskiego.

Pozostają do omówienia względy polityki celnej

i długów wojennych. W sprawie polityki celnej można było osiągnąć porozumienie na konferencji w Waszyngtonie, **a jeżeli porozumienia tego nie osiągnięto w Waszyngtonie, to trudno uwierzyć, aby mogło ono być możliwem do osiągnięcia na światowej konferencji gospodarczej, mającej się odbyć w czerwcu.** Również sprawę długów wojennych można było załatwić w Waszyngtonie; i tu trudno uwierzyć, aby światowa konferencja gospodarcza, mająca się zebrać 12 czerwca, mogła tak „na kolanie“ załatwić dwudziestomiljardowy dług wojenny, którego rata następna płatna jest 15 czerwca br., tj. w 3 dni po rozpoczęciu światowej konferencji gospodarczej. A zresztą, co ma wspólnego z polityką celną i polityką w sprawie długów wojennych, koncepcja powiększenia obiegu pieniężnego w Stanach Zjednoczonych o 100%?

W świetle naszych wywodów nie wyda się zatem może dziwnem twierdzenie, że nietylko Europa, ale i ekonomiści amerykańscy gubią się w domysłach na temat przyczyn, które spowodowały Roosevelta do dewaluacji dolara. Gdyby bowiem wiedzieli ekonomiści amerykańscy, to i my wiedzielibyśmy i zagadka przestałaby być zagadką. Kto wie, czy i sam Roosevelt wie dokładnie o co mu chodzi?...

W następnym artykule zajmiemy się wpływem spadku dolara na życie gospodarcze Polski.

Sem.

Zmiana obrotu przy ustalaniu dochodu.

Dla podatników, nieprowadzących prawidłowych ksiąg handlowych nader doniosłe znaczenie ma wyrok Najwyższego Trybunału z dnia 18. listopada 1932 L. rej. 781/30.

N. T. zajął w tym wyroku stanowisko, że władza wymiarowa do spraw podatku dochodowego nie może bez ważnego powodu, t. j. bez należytego uzasadnienia zignorować wysokość obrotu, ustalonego dla tego samego podatnika, za tensam okres podatkowy.

Wiemy, że uproszczona księgowość, przewidziana w rozporządzeniu p. Ministra Skarbu dla mniejszych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, pomyślaną jest przez ustawodawcę w zasadzie dla celów podatku przemysłowego. Wiemy też, że ustalony w ten sposób obrót jest podstawą dla obliczenia dochodu przedsiębiorstwa przez stosowanie t. zw. norm średniej dochodowści.

A przecież zdarzają się wypadki — i to ostatnio dość często — że władze wymiarowe do spraw podatku dochodowego przyjmują bez żadnego uzasadnienia, dla ustalenia dochodu — kwoty obrotu zupełnie odmiennie, a zazwyczaj wyższe od ustalenia organów wymiarowych dla celów podatku przemysłowego.

Kupiec czy przemysłowiec, po przedłożeniu swych ksiąg uproszczonych, dowodów pisemnych i wyjaśnień ustnych, uzgodnił wreszcie z władzą wymiarową czy odwoławczą cyfrę obrotu i jest pewny, że cyfra ta będzie też podstawą dla ustalenia dochodu.

Jakże często zdarza się, że jeden Urząd Skarbowy wymierza podatek obrotowy, a drugi — podatek dochodowy. I w tym wypadku nic nie stoi na przeszkodzie, aby władze podatkowe, w drodze urzędowej, podawały sobie wymiary.

Brak tego porozumienia między Urzędami Skarbowemi i brak zgodności aktów wymiaru podatków ma tylko ten skutek, że władze podatkowe, po nierealnych wymiarach — zwłaszcza w dziale podatku dochodowym — zasypywane są odwołaniami.

Tylko wówczas władza wymiarowa do spraw podatku dochodowego może skorygować ustalenie obrotu innej władzy, jeśli uważa je za nietrafne, lecz w tym wypadku obowiązana jest poprawkę **oprzeć na danych faktycznych i na miarodajnym materjale dowodowym.**

Brak takiego uzasadnienia równa się wadliwości postępowania wymiarowego ze szkodą dla podatnika.

Józef Propper
Przysięgły znawca ksiąg.

Z barbarzyńcami niemieckimi nie prowadzimy interesów!

DOROCZNE POSIEDZENIE
Rady Komunalnej Kasy Oszczędności Miasta Krakowa.

Dnia 11-go kwietnia b. r. odbyła Rada Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa w sali posiedzeń Kasy doroczne posiedzenie bilansowe w obecności Członków Rady pp.: **Dra Bobrowskiego Emila, Inż. Cybulskiego Kazimierza, Dra Czuchajowskiego Bolesława, Epsteina Tadeusza, Dra Gertlera Juljana, Inż. Grelowskiego Karola, Dra Grossa Adolfa, Jakubowskiego Eugenjusza, Dra Jarszyńskiego Zygmunta, Dra Kaplickiego Mieczysława, Dra Korolewicza Bolesława, Dra Krzetuskiego Karola, Dra Krzyżanowskiego Adama, Kudasiewicza Juljana, Dra Landaua Rafała, Dra Merza Ludwika, Dra Nowaka Juljana, Ostrowskiego Witolda, Otorowskiego Władysława, Prochownika Kazimierza, Dra Radzyńskiego Rudolfa, Schechtera Samuela, Dra Schneidera Ludwika, Dra Tillesa Samuela, Wolnego Jana, oraz Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, p. Wiceprezydenta Miasta Dra Ignacego Landaua.**

Posiedzenie zagaił Zastępca Przewodniczącego Rady Kasy, p. **Wiceprezydent Miasta WITOŁD OSTROWSKI**, który przed przystąpieniem do porządku dziennego poświęcił gorące wspomnienie pośmiertne: zmarłemu w dniu 20-go grudnia 1932 r. ś. p. **Inż. Dr EDMUNDOWI ZAŁĘSKIEMU**, Członkowi Rady Kasy, Prof. i b. Rektorowi Uniw. Jag.; zmarłemu w dniu 15-go stycznia 1933 r. em. Wicedyrektorowi Kasy ś. p. **JÓZEFOWI SZCZĘŚNIAKOWI**, który dobrze się zasłużył Instytucji swą 36-letnią gorliwą i sumienną pracą; oraz zmarłemu w dniu 22-go stycznia 1933 r. em. urzędnikowi Kasy ś. p. **FRANCISZKOWI GEMBALSKIEMU**, który po 12 latach pracy pozostawił po sobie pamięć dobrego pracownika.

Obecni uczcili pamięć Zmarłych przez powstanie.

Wybór Przewodniczącego Rady.

Pierwszym punktem porządku dziennego był wybór przewodniczącego Rady na miejsce opróżnione po byłym **Prezydencie miasta WŁADYSŁAWIE BELINIE-PRAŻMOWSKIM**, obecnie Wojewodzie Lwowskim. Przewodniczącym Rady obrano jednomyślnie **Prezydenta miasta Dra MIECZYSŁAWA KAPLICKIEGO**. P. Prezydent miasta objąwszy przewodnictwo Rady Kasy podziękował za wybór i udzielił następnie głosu **Dyrektorowi JÓZEFOWI DORAWSKIEMU**, Naczelnikowi Zarządu Kasy, który złożył sprawozdanie z działalności Kasy za rok 1932, czyli za 66 rok jej istnienia. Sprawozdawca zaznaczył na wstępie, że wprawdzie w roku sprawozdawczym nic się w gospodarstwie społecznem naogół nie polepszyło, to jednak rok ten był dla Kasy Oszczędności miasta Krakowa pod względem przyrostu wkładek korzystniejszy niż jego poprzednik. Podczas bowiem, gdy wkładki w roku 1931 powiększyły się o zł. 1,942.219.37 tylko skutkiem dopisania odsetek, to w roku 1932 wzrosły one w kapitale wkładkowym o zł. 1,181.729.54 i w odsetkach dopisanych o zł. 2,573.533.49, czyli razem o złotych 3,755.263.03 tak, iż wkłady złotowe łącznie z dolarowymi wynoszą w dniu 31-go grudnia 1932 r. na 46.521 książeczkach zł. 57,206.314.57.

Kasa popiera kapitalizację złotową.

Wkłady dolarowe powodowały już od roku 1931 pewne trudności w obrotach Kasy. Każdorazowe zmiany kursowe dolara czy wdół czy wgórę były przyczyną odpływu wkładów dolarowych. Kasa Oszczędności nie popierała wcale narastania tych wkładów, owszem przeciwnie, przez znacznie niższe oprocentowanie wkładów dolarowych niż wkładów złotowych, popierała czynnie kapitalizację złotową. Stąd też dokonywana przemiana wkładów dolarowych na wkłady złotowe wywołała zmianę stosunku jednych wkładów do drugich, bo, gdy z początkiem roku 1932 wkłady złotowe miały się tak do wkładów dolarowych jak 39 : 61, to z końcem tegoż roku stosunek ten wynosił 44 : 56, zaczem przesunął się na korzyść wkładów złotowych i w tej tendencji i nadal się utrzymuje.

Mówiąc o wkładach oszczędnościowych niepodobna pominąć wkładów na rachunkach bieżących w Kasie Oszczędności, które wynoszą złotych 2,353.770.60, a razem z wkładami oszczędnościowemi dają

łączną sumę wkładów zł. 59,560.085.17, stanowiącą kapitał obrotowy Kasy.

Znaczne pogotowie kasowe.

Dla zapewnienia płynności wkładów utrzymuje Kasa Oszczędności w pogotowiu znaczne, bo dochodzące do 16% ich stanu, zapasy kasowe. Ten stan rzeczy jest konieczny choć niepożądany. Nie przyczynia się on do złagodzenia kryzysu, ale wymaga go bezpieczeństwo samej Instytucji.

Pożyczki.

Odpowiednio do wkładów unormowały się i kredyty udzielone przez Kasę Oszczędności. Największym między nimi działem, są pożyczki wekslowe, tak w złotych jak i w dolarach, gdyż w nich mieści się około 52% wkładek, razem w sumie zł. 29,644.873.60.

Pożyczki hipoteczne łącznie z pożyczkami na skrypta i w rachunku bieżącym stanowią 38% stanu wkładek i wynoszą zł. 21,675.123.23.

Zaliczki udzielone do obrotu Zakładowi Zastawniczemu wynoszą 3% stanu wkładek w sumie zł. 1,705.755.

Razem wszystkie powyższe kredyty wynosiły w dniu 31-go grudnia 1932 r. zł. 53,025.751.83.

W Zakładzie Zastawniczym wzrosła suma udzielonych na zastaw pożyczek o zł. 212.339 i wynosi w dniu 31 grudnia 1932 r. na 25.066 zastawach zł. 1,650.233.93. Przeciętna pożyczka na jeden zastaw wynosi zł. 65.84.

Wzrost majątku Kasy.

Własny majątek Kasy zwiększył się w r. 1932 o zł. 462.252.56 i wynosi zł. 5,363.257.10, zaś ogólny majątek będący pod zarządem Kasy zwiększył się w tym samym czasie o sumę złotych 1,435.289.21 i wynosi złotych 66,241.853.02.

Zysk uzyskany z obrotów Kasy w roku 1932 wynosi zł. 260.681.41.

Oprocentowanie wkładek i pożyczek.

W roku sprawozdawczym płaciła Kasa Oszczędności od wkładek złotowych 6% do 8%, zaś od wkładek dolarowych 3% do 5.5%.

Natomiast Kasa Oszczędności pobierała od pożyczek wekslowych i skryptowych od 8% do 10% z obniżką w listopadzie 1932 r. na 9.5%, zaś od pożyczek hipotecznych od 4.5% do 9.5% — już bez żadnych dalszych dopłat. Po mającem nastąpić ogólnem obniżeniu oprocentowania wkładów w Kasach Oszczędności, będą oczywiście i procenta od pożyczek odpowiednio obniżone.

Pomoc dla dłużników.

Trudności płatnicze dłużników Kasy, jakie się dotąd zaznaczyły, dotyczą głównie właścicieli realności miejskich oraz większych rolników. Właściciele realności uskarżają się na zaległości czynszowe u swoich lokatorów, rolnicy na nieopłacalność swoich gospodarstw. Jednym i drugim stara się Kasa Oszczędności dopomóc, głównie przez zamianę pożyczek krótkoterminowych na długoterminowe.

Tania administracja.

W dalszym ciągu przedstawia Sprawozdawca, że Zarząd Kasy Oszczędności ma na uwadze, by Instytucja ta, jako źródło pomocy przedewszystkiem dla mieszkańców Krakowa, stała na wysokości zadania. Zarząd pamięta o tem, że Kasa nie jest przedsiębiorstwem zarobkowem i dlatego stara się pogodzić interesa swoich wkładców z interesami swoich dłużników, chcąc w danych trudnych warunkach spełnić swoje zadanie wobec jednych i drugich. Stara się administrować powierzonemi sobie funduszami jak najtaniej, czego najlepszym dowodem jest redukcja kosztów ogólnych z 1.57% stanu wkładek w r. 1931 na 1.18% w roku sprawozdawczym. Zadawala się również niewielkim stosunkowo zyskiem, który za rok sprawozdawczy wynosi tylko 0.45% stanu wkładek.

Zakład Zastawniczy — Instytucją humanitarną.

Tę samą zasadę stosuje Kasa i w Zakładzie Zastawniczym. Podczas bowiem, gdy od pożyczek na zastaw ustawowo dopuszczalną stopą jest 18%, to tut. Kasa Oszczędności pobiera 16% od pożyczek powyżej 50 zł., a tylko 12% od pożyczek do 50 złotych. Kasa Oszczędności traktuje Zakład Zastawniczy jako instytucję humanitarną i pobierając od zaliczek Zakładowi do obrotu udzielonych tylko 6% rocznie, w rzeczy samej na utrzymanie Zakładu ponosi znaczną cfiarę.

Mówiąc o działalności społecznej Kasy zwraca mowca uwagę na coroczną dotację funduszu na poprawę waloryzacji wkładek. W r. 1932 wyniosła ona zł. 29.954.09, łącznie zaś z dotacjami z lat ubiegłych: zł. 405.655.39. Temi dotacjami wynagradza się szkody dewaluacyjne, jakie najbiedniejsi klienci Kasy, dla których książeczka

wkładkowa była jedynym ich majątkiem, ponieśli na swoich oszczędnościach w tut. Kasie.

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.

Na tem zakończył Dyrektor **DORAWSKI** swoje sprawozdanie, poczem Przewodniczący Komisji Rewizyjnej p. **Wiceprezydent** miasta **Dr IGNACY LANDAU** złożył sprawozdanie z dokonanych w ciągu roku sprawozdawczego rewizyj ksiąg Kasy Oszczędności i powierzonych jej funduszów oraz rewizji zamknięć rachunkowych i bilansu za rok 1932.

Celowa i oględna gospodarka.

Sprawozdawca stwierdził, iż gospodarka Zarządu jest celowa i oględna, tok urzędowania w Kasie Oszczędności i Zakładzie Zastawniczym odbywa się sprawnie i prawidłowo, księgi są prowadzone przejrzyście, allegaty zaś kasowe i buchalteryjne są zgodne z wyprowadzonemi w księgach cyframi. Wkońcu zaznaczył Sprawozdawca, iż ostateczne absolutorjum dla Zarządu Kasy uchwali Rada Miejska.

Absolutorjum dla Zarządu.

Po przeprowadzeniu dyskusji przez Radę Kasy zabrał głos Przewodniczący Rady Kasy p. **PREZYDENT MIASTA DR MIECZYSŁAW KAPLICKI** i postawił wniosek na przyjęcie do zatwierdzającej wiadomości sprawozdania Zarządu z czynności w roku sprawozdawczym, oraz bilansu i zamknięcia rachunków Kasy Oszczędności miasta Krakowa i Zakładu Zastawniczego za rok 1932 i udzielenie absolutorjum Zarządowi wraz z podziękowaniem i uznaniem za gorliwą i wydatną pracę.

Wniosek powyższy Rada Kasy jednomyślnie uchwaliła.

Dotacja na budowę Muzeum Narodowego.

Zkolei udzielił Przewodniczący głosu **Dyrektorowi i Członkowi Zarządu Kasy Inż. Karolowi ROLLEMU.** Sprawozdawca powołuje się na tradycję Kasy Oszczędności miasta Krakowa, która część corocznych zysków rozdzielała zawsze na dobroczynne i ogólnie pożyteczne cele miejscowe, a oprócz tego tworzyła w różnych okresach czasu wielkie fundacje. Tu przypomina mówca restaurację Kaplicy Zygmuntowskiej na Wawelu, Muzeum Przemysłowe, Kościół św. Krzyża, restaurację starej synagogi, łaźnię ludową, a w ostatnich czasach Park ludowy (Las Wolski) i subwencje na Kościół Marjacki. Od tej pięknej tradycji Kasa Oszczędności nawet w dzisiejszych ciężkich warunkach nie może odstąpić, i w tej chwili, kiedy Gmina przystępuje do budowy Muzeum Narodowego, stawia Sprawozdawca imieniem Zarządu następujący wniosek:

„**Rada Kasy Oszczędności miasta Krakowa przyznaje na budowę Muzeum Narodowego dotację zł. 200.000.** która to kwota wypłaconą będzie w ratach z corocznych zysków z tem, że pierwsza rata w kwocie zł. 10.000 — objęta jest rozdziałem datków z zysku za rok 1932".

Powyższy wniosek przyjęła Rada Kasy bez dyskusji jednomyślnie.

W dalszym ciągu tenże Sprawozdawca przedstawił szczegółowy projekt rozdziału zysku za rok 1932, a mianowicie z zysku wynoszącego zł. 260.681.41 proponuje przeznaczyć na dotację Funduszu zasobowego zł. 130.681.41, zł. 10.000.— jako I-szą ratę na Muzeum Narodowe, zł. 46.000.— na Fundusz zabezpieczenia ewentualnych strat, i zł. 74.000.— na dobroczynne i ogólnie pożyteczne cele miejscowe, według szczegółowego wykazu, przedłożonego Członkom Rady Kasy.

Po przeprowadzonej dyskusji, Rada Kasy przyjęła przedłożone wnioski jednomyślnie celem przedłożenia ich Radzie Miejskiej do zatwierdzenia.

RADA MIEJSKA ZATWIERDZA SPRAWOZDANIE.

Dnia 20. kwietnia b. r. odbyło się plenarne posiedzenie Rady Miejskiej pod przewodnictwem **PANA PREZYDENTA MIASTA DRA MIECZYSŁAWA KAPLICKIEGO**, na którem na skutek przedłożonych sprawozdań i wniosków przez Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej Kasy Oszczędności, Wiceprezydenta m. p. Dra Ignacego **LANDAUA**, oraz imieniem Sekcji Skarbowej Rady Miejskiej przez p. Dra Bolesława **CZUCHAJOWSKIEGO**, Rada Miejska zatwierdziła jednomyślnie i w całej rozciągłości sprawozdanie z działalności Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Krakowa i Zakładu Zastawniczego za rok 1932 wraz z zamknięciem rachunków i bilansem oraz rozdziałem zysków, udzielając Zarządowi Kasy absolutorjum z czynności w roku 1932 i wyrażając zarazem Zarządowi Kasy uznanie za gorliwą i wydatną pracę.

Sprawy podatkowe w oświetleniu orzeczeń Sądów Najwyższych.

PODATEK DOCHODOWY.

Dochód z kapitałów: Odsetki, zapisane na dobro podatnika w księgach dłużniczej firmy.

Fakt zapisania odsetek na dobro podatnika w księgach dłużniczej firmy przemysłowej nie wyklucza obrony podatnika w tym kierunku, że te odsetki nie stanowiły dochodu podatkowego.

Wyrok N. T. A. z 1 grudnia 1930 L. rej. 2402/28.

* * *

Dyskonto od znajdujących się w dniu bilansowym w portfelu podatnika długoterminowych weksli, później płatnych.

Wykazane w rachunku strat i zysków dyskonto od znajdujących się w dniu bilansowym w portfelu podatnika długoterminowych weksli, później płatnych, otrzymanych od nabywców towaru, podlega doliczeniu do dochodu.

Wyrok N. T. A. z 13 stycznia 1933 L. rej. 9690/30.

* * *

Zwyżka podatkowa dla podatników nieżonatych lub niezamężnych: Utrzymywanie członków rodziny.

Okoliczność, iż członek rodziny posiada dochód, podlegający podatkowi dochodowemu, nie wyklucza sama przez się uznania, że dany członek rodziny jest na cudzem utrzymaniu w rozumieniu art. 26 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. U. z 1925 r.).

Wyrok N. T. A. z 27 marca 1933 L. rej. 7267/30.

* * *

Orzeczenie Komisji Odwoławczej, odrzucające odwołanie i zwracające sprawę I. instancji celem uzupełnienia postępowania wymiarowego: Obowiązek uzasadnienia; zaskarżalność do N. T. A.

1. Obowiązek instancji odwoławczej rozprawienia się w decyzji z konkretnemi zarzutami odwołania odnosi się również do decyzyj, odrzucających odwołanie z równoczesnem zarządzeniem uzupełnienia postępowania wymiarowego.

2. Decyzja taka podlega zaskarżeniu do N. T. A. w części, odrzucającej odwołanie.

Wyrok N. T. A. z 13 stycznia 1933 L. rej. 6064/31.

PODATEK PRZEMYSŁOWY.

Przedsiębiorstwo komisowe — obrót.

Wydatki komisanta na utrzymanie składów i magazynów dla towarów, oddanych mu do komisowej sprzedaży, jak również opłaty stemplowej od wystawionych przez niego faktur, stanowią koszty handlowe tegoż komisanta i jako takie wchodzą w skład obrotu podatkowego jego przedsiębiorstwa.

Wyrok N. T. A. z 15 marca 1933 L. rej. 2152/31.

* * *

Przedsiębiorstwa, znajdujące się w likwidacji — obowiązek nabywania świadectw przemysłowych.

Okoliczność, iż przedsiębiorstwo jest w stadjum likwidacji, nie uzasadnia ani zwolnienia, ani żadnych ulg w zakresie nabywania świadectwa przemysłowego.

Wyrok Izby II. (s. 4) S. N. z 2 grudnia 1932 II. 4 K. 888/32.

* * *

Handel jarmarczny.

Za jarmarki w rozumieniu art. 20 ustawy o podatku przemysłowym uważać należy również targi, trwające dłużej, niż trzy dni, wobec czego przedsiębiorca nie jest obowiązany do wykupienia odrębnego świadectwa przemysłowego na prowadzenie wyszynku trunków na stoiskach, urządzonych na terenie takich targów.

Wyrok Izby II. (s. 4) S. N. z 13 września 1932 II. 4 K. 642/32.

* * *

Termin do wnoszenia odwołań.

Dla płatników, niewymienionych w ustępie 2 art. 54 ustawy z 15 lipca 1925 o podatku przemysłowym poz. 550 Dz. Ust., upływa termin do wniesienia odwołania od wymiaru podatku, o ile nie chodzi o wymiar dodatkowy na zasadzie art. 84 tejże ustawy, z dniem 15 maja roku, następującego bezpośrednio po roku podatkowym, niezależnie od tego, czy i kiedy doręczenie nakazu płatniczego nastąpiło.

Wyrok N. T. A. z 31 marca 1933 L. rej. 11380/31.

* * *

Zakłady handlowe, dokonywujące sprzedaży przemysłowcom w większych ilościach, ale nie w partjach — kategorja świadectwa przemysłowego.

Zakłady handlowe, w których obok sprzedaży konsumentom dokonywa się także sprzedaży przemysłowcom w ilościach większych, ale nie w partjach, winny być prowadzone na podstawie świadectwa przemysłowego II. kategorji handlowej.

Wyrok Izby Karnej (s. 4) S. N. z 24 stycznia 1933 II. 4 K. 1085/32.

* * *

Sprzedaż ubrań ludowych i robotniczych — kategorja świadectwa przemysłowego.

Ze stylizacji części II. A. kategorja druga załącznika do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym

wynika, że moment „używania ubrań do pracy codziennej" odnosi się zarówno do ubrań ludowych jak i do ubrań robotniczych.

Wyrok Izby Karnej (s. 4) S. N. z 3 marca 1933 II. 4 K. 45/33.

* * *

Drobna sprzedaż w części pokoju innego przedsiębiorstwa — kategorja świadectwa przemysłowego.

Przedsiębiorstwo drobnej sprzedaży towaru, zajmujące w pokoju drugiego odrębnego przedsiębiorstwa tylko pewną mniejszą przestrzeń, jest obowiązane wykupić świadectwo przemysłowe IV. kategorji.

Wyrok Izby II. (s. 3) S. N. z 16 czerwca 1932 II. 3 K. 423/32.

* * *

Dorywcza sprzedaż towarów pod gołem niebem.

Dorywcze rozłożenie towarów na pewnej przestrzeni pod gołem niebem nie oznacza sprzedaży z „pomieszczenia" w rozumieniu taryfy części II. A. I. kategorja czwarta.

Wyrok Izby II. (s. 4) S. N. z 18 października 1932 II. 4 K. 716/32.

OPŁATY STEMPLOWE.

Rachunki, wystawione przez spółdzielnie, której członkami są prócz spółdzielni inne osoby.

Rachunek, wystawiony przez spółdzielnię, której członkami są prócz spółdzielni inne osoby, a wystosowany do członka, jest wolny od opłaty stemplowej, nawet gdy członek, otrzymujący rachunek, jest spółdzielnią.

Wyrok N. T. A. z 30 stycznia 1933 L. rej. 1270/30.

PRZESTĘPSTWA Z USTAWY KARNEJ SKARBOWEJ.

Naruszenie zakazów przywozu. Przywóz do Polski towarów z kontyngentów gdańskich.

1. Karalne naruszenie zakazu przywozu (art. 132 p. 2 u. k. s. z 1926) nie może ulegać karze porządkowej, jaką jest sankcja z art. 51 u. k. s.

2. Zastosowanie art. 47 u. k. s. wymaga trzech warunków, t. j.: 1) wprowadzenie do Rzeczypospolitej towarów zakazanych, 2) uchylanie się od kontroli skarbowej, 3) braku ustanowienia cła dla wprowadzonych towarów tak w taryfie, jak też i w innych przepisach.

3. „Kontrolą skarbową" w rozumieniu art. 47 u. k. s. jest wszelka ingerencja państwowa, zmierzająca do przestrzegania przepisów, wydanych w interesie Skarbu Państwa.

4. Towary, sprowadzone z zagranicy przez Gdańsk, nie są tem samem wyjęte z pod norm prawnych, obowiązujących w Rzeczypospolitej, a nie przyjętych przez W. M. Gdańsk.

Wyrok Izby II. (s. 4) S. N. z 15 listopada 1932 II. 4 K. 804/32.

* * *

Naruszenie zakazów przywozu. Przywóz do Polski towarów z kontyngentów gdańskich. Niedopuszczalność skargi do N. T. A. na poszczególne części orzeczenia karnego.

Części orzeczenia karnego, wydanego na zasadzie u. k. s., dotyczące obowiązku uprzedniego uzyskania zezwolenia na przywóz towarów oraz odpowiedzialności majątkowej osób trzecich za zasądzoną od skazanego karę pieniężną, nie mogą być uważane za oddzielne orzeczenia administracyjne i podpadają pod przepis u. k. s. o niedopuszczalności skargi do N. T. A.

Wyrok N. T. A. z 17 lutego 1933 L. rej. 6196/31.

UBEZPIECZENIE NA WYPADEK BEZROBOCIA.

Praktykanci sklepowi.

Praktykanci sklepowi, pozostający w stosunku najmu pracy, co do których nie są spełnione warunki, określone w art. 3 p. 9 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z 24 listopada 1927 poz. 911 Dz. Ust. (t. zn. nie są obowiązani do ubezpieczenia w Zakładzie Ubezp. Pracowników Umysłowych), należą do kategorji pracowników, podlegających na zasadzie art. 1 ustawy z 18 lipca 1924 poz. 650 Dz. Ust. obowiązkowi ubezpieczenia na wypadek bezrobocia.

Wyrok N. T. A. z 29 grudnia 1932 L. rej. 1436/32.

Sprzedawcy i ekspedjenci sklepowi bez cenzusu nie podlegają ubezpieczeniu w Z. U. P. U.

Znamienne orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozstrzygnął niezmiernie ważną dla całego handlu kwestję, mianowicie czy sprzedawcy i ekspendjenci sklepowi nieposiadający cenzusu wykształcenia podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.

Dekret o ubezpieczeniu pracowników w zasadzie stanowi, że za pracowników umysłowych uważać należy tylko tych sprzedawców i ekspedjentów sklepowych (subjektów), którzy ukończyli sześć klas szkoły średniej ogólno-kształcącej, lub szkołę zawodową i odbyli przepisaną praktykę. Jednak w przepisach przejściowych wprowadzono zasadę, że do czasu wydania odpowiednich rozporządzeń wykonawczych za pracowników umysłowych uważani będą również ci wszyscy sprzedawcy i ekspedjenci, którzy korzystali z uprawnień pracowników umysłowych na mocy obowiązujących przepisów prawnych. Na tej podstawie Zakłady Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych pociągały do obowiązku ubezpieczenia wszystkich niemal subjektów m. in. takich, którzy w pracy swej kiedykolwiek korzystali czy to z miesięcznego urlopu, czy to z trzymiesięcznego wymówienia i to niezależnie od rodzaju spełnianych przez nich czynności. Na tem tle wynikały w praktyce liczne spory w różnych instancjach administracyjnych. Po paru latach pierwsza z takich spraw, firmy J. L. z Białegostoku, dotarła do Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Na rozprawie pełnomocnik Z. U. P. U. wywodził, że do zaliczenia sprzedawców i ekspedjentów sklepowych do pracowników umysłowych wystarcza, jeżeli korzystają faktycznie z jakiegokolwiek uprawnienia, służącego normalnie pracownikom umysłowym, przyczem ani nie jest wymagany cenzus wykształcenia i odbycie przepisanej praktyki, ani też nie gra roli rodzaj wykonywanej przez subjekta pracy. Pełnomocnik firmy natomiast, adwokat J. J. Hertz, popierał tezę, że stosunki faktyczne w danem przedsiębiorstwie nie mają żadnego wpływu na kwestję zaliczenia sprzedawców i ekspedjentów do kategorji pracowników umysłowych, ponieważ przyznawane im przez pracodawców uprawnienia nie są oparte na żadnym przepisie ustawowym. Trybunał przychylił się do tej tezy i skargę Z. U. P. U. oddalił, stwierdzając tem samem, **że sprzedawcy i ekspedjenci sklepowi, nieposiadający ustawowego cenzusu wykształcenia, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia w Zakładzie Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych.**

Ważność umowy z pracownikiem na czas określony.

Pozostawienie pracownika na stanowisku, po wygaśnięciu umowy, zawartej na piśmie na czas określony, nie może służyć za dowód zachowania nadal w mocy między stronami szczególnych warunków odpowiedzialności, przewidzianych w wygasłej umowie, zawartej na czas określony (orzeczenie S. N. w sprawie I. C. 1792/31).

Sąd Najwyższy rozstrzygał pytanie, jaki wpływ ma umowa, zawarta na czas ściśle określony po jej wygaśnięciu, jeżeli pracownik zostaje zatrzymany na zajmowanem stanowisku, mimo ekspirowania umowy.

Po prawnej analizie tego zagadnienia Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ani Kodeks Cywilny, ani rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych nie zawierają przepisu, któryby stanowił o milczącem przedłużeniu warunków umowy pracy, zawartej na piśmie na czas określony, po upływie tego okresu.

Jeżeli zatem w warunkach umowy, zawartej na czas ściśle określony, zastrzeżone zostały jakieś specjalne warunki, dotyczące odpowiedzialności pracownika, zaangażowanego na podstawie takiej umowy, to z chwilą, gdy umowa ta wygasła, wskutek upływu terminu, na który została zawarta, a pracownik pozostał na zajmowanem przez siebie stanowisku, to jednak **warunki wygasłej umowy nie przedłużają swojej mocy obowiązującej** i odpowiedzialność pracownika nie może być rozpatrywana pod kątem widzenia przepisów tej właśnie wygasłej umowy, lecz co najwyżej pod kątem widzenia ogólnych przepisów prawa.

Orgje podatkowe na prowincji

Władze podatkowe na prowincji zupełnie nie liczą się instrukcjami władz ministerjalnych i w dalszym ciągu uprawiają politykę wybujałego fiskalizmu.

Nie wynika to tylko z winy naczelników urzędów skarbowych na prowincji, ale również z tego, że cały system podatkowy oparty jest na fałszywych podstawach. Ustanawiając program podatkowy na każdy rok, ministerstwo dzieli kraj według właściwych izb skarbowych i wyznacza kontygenty. Województwo takie a takie musi przynieść określoną kwotę z wpływów podatkowych.

Rzecz jasna, że tego rodzaju wskazówka zmusza lokalne władze do duszenia płatników. A ponieważ płatników obecnie jest mniej, więc globalna kwota wymiaru rozkłada się na nich i obciąża każdego w większym niż dawniej stopniu.

W tej zasadniczej sprawie odbędzie się konferencja organizacji gospodarczych dla omówienia interwencji u władz.

Pożyteczna inicjatywa Poczty.

Kupiectwo nasze zainteresuje się niewątpliwie Akcją, przeprowadzoną przez Dyrekcję Poczt dla uprawnienia i udogodnienia ruchu pocztowego. Mianowicie w związku z komercjalizacją przedsiębiorstwa pocztowego stara się Poczta o szybszą i bardziej uprzejmą obsługę klijenteli przy okienkach. W tym celu zorganizowano dwa kursy „Umiejętnego traktowania klijenteli“ dla całego personalu wykonawczego poczty krakowskiej.

Wykłady prowadzone przez p. Dra Beresa spotkały się z dużem zainteresowaniem pracowników pocztowych i przyczynią się w dużej mierze do ulepszenia stosunków klijenteli z personalem pocztowym.

Reorganizacja w przemyśle olejów jadalnych.

Ostatnio przeprowadzone pertaktacje pomiędzy Związkiem Polsko-Gdańskich Rafinerji Olejów Jadalnych i rafinerjami niezrzeszonemi nie doprowadziły do porozumienia, naskutek czego dotychczasowy syndykat pozostaje w niezmienionym składzie 8 zrzeszonych fabryk. W nowoutworzonych warunkach Związek likwiduje swoją działalność handlową z tem, że handlowe przedstawicielstwo Zrzeszonych Rafineryj obejmuje firma Atol sp. z ogr. odp. (Warszawa, Nowy Zjazd 1), natomiast Związek Polsko-Gdańskich Rafineryj Olejów Jadalnych będzie funkcjonował jako organizacja zawodowa. Przy projekcie budowy olejarni we Lwowie zrzeszony przemysł trwa w dalszym ciągu, a jeżeli sprawa ta dozna niewielkiej zwłoki, to tylko z powodu zakazu przywozu na słonecznik, jaki został w tych dniach ogłoszony. Nowa olejarnia ma być przeznaczona do przerobu krajowego rzepaku i importowanego słonecznika. Wybór Lwowa na budowę olejarni pozostaje w związku z bliską odległością od Rumunji, która tego nasienia ma duże ilości.

Ile wynosiły i wynoszą maksymalne odsetki?

Według obowiązujących przepisów prawnych odróżnić należy trzy rodzaje odsetek. Odsetki umowne polegają na umowach zawieranych przez inne osoby, czy też instytucje, aniżeli przedsiębiorstwa trudniące się czynnościami bankowemi. Odsetki bankowe są to odsetki, polegające na umowach zawieranych przez banki, spółdzielnie itp. Wreszcie ustawa określa wysokość odsetek prawnych, zaliczanych wtedy, gdy umowa nie normuje ich w sposób odmienny. Odsetki umowne i bankowe najpierw objęte zostały wspólnem dla nich rozporządzeniem Prezydenta z dnia 22 czerwca 1924 r. o lichwie pieniężnej (Dz. Usta. 56/24), które zabroniło wymawiania sobie i pobierania w stosunkach kredytowych pieniężnych korzyści majątkowych, przewyższających 24 proc. w gotówce lub we wartości.

W dalszym ciągu przyszły osobne ustawy względnie rozporządzenia poświęcone odsetkom umownym, które obniżone zostały z mocy rozporządzenia Prezydenta z 10/6. 1927 r. (Dz. Ust. 54/27) do 15 proc. Osobno zaś unormowane zostały przez specjalne przepisy odsetki bankowe obniżone przez rozporządzenie Min. Skarbu i Sprawiedliwości z 15/7. 1930 r. o lichwie pieniężnej (Dz. Ust. 50/30) do 11 proc. Przekroczenie dozwolonej przez odnośne przepisy najwyższej granicy dozwolonych odsetek stanowi lichwę pieniężną, przyczem umowy o korzyści majątkowe, przekraczające dozwoloną co do odsetek granicę są odnośne nadwyżki nieważne i w tem przedmiocie nie mogą stanowić podstawy skargi sądowej, jako pozbawione przyczyny prawnej. Wreszcie odrębne ustawy względnie rozporządzenia unormowały odsetki ustawowe (obecnie 10 procent, jak to zasądzają sądy od dnia wytoczenia skarg i t. p.). Taki stan rzeczy trwał do ostatniego kwartału roku ubiegłego, odkąd wysokość dozwolonych odsetek umownych obniżoną została z 15 proc. do 12 proc., zaś odsetek bankowych z 11 proc. do 9,5 proc. tj. do połowy ich pierwotnej wysokości.

Kronika.

Komitet Żyd. Organizacji Gospodarczych

urzędujący w biurze Krakowskiego Stowarzyszenia Kupców, ulica Grodzka 43, prowadzi zorganizowaną systematycznie akcję wypierania dowozu towarów niemieckich i zastępowania ich wytworami krajowymi, a w razie ich braku produkcją krajów gospodarczo zaprzyjaźnionych.

W szczególności otrzymać mogą interesowane firmy kupieckie w biurze Komitetu adresy francuskich, amerykańskich, angielskich i szwajcarskich wytwórców instrumentów i materjałów dentystycznych, fabryk termometrów, alkoholomierzy, butyrometrów, laboratoryjnych artykułów ze szkła, aparatów i urządzeń elektrotechnicznych w Wielkiej Brytanji i t. d.

Narady branżowe nad celowem prowadzeniem akcji są w toku. Odbyła się już konferencja branży futrzanej, która dostarczyła dowodu, że ta gałąź handlu zupełnie wykluczyła towar pochodzący z Niemiec.

Następna narada poświęcona będzie branży elektrotechnicznej, która się również w silnym stopniu wyzwala ze stosunków handlowych z Niemcami.

Wywóz do Palestyny

Palestyńska dyrekcja ceł ustaliła nowy typ formularza, wymaganego przy odprawie celnej towarów, importowanych do Palestyny. Formularz ten jest w Państwowym Instytucie Eksportowym. Pożądane byłoby, aby wszyscy eksporterzy, zainteresowani rynkiem palestyńskim, zapoznali się z przepisami, wystawiania faktur.

Wiarogodność danych, umieszczonych w fakturze, może nie być poświadczana przez izby handlowe, natomiast deklaracja, podpisana przez dyrektora, lub prokurenta firmy, zawierać musi uwierzytelnienie podpisu przez właściciela firmy, drugiego dyrektora, lub prokurenta tejże firmy.

Tranzakcje eksportowe z Grecją

Zainteresowani w eksporcie do Grecji mogą przeglądać w Izbie przemysłowo-handlowej w Krakowie w godzinach urzędowych warunki, pod jakiemi winni zawierać tranzakcje handlowe z importerami greckimi, celem uniknięcia zwłoki w uzyskaniu swych należności, w związku z ograniczeniami dewizowemi, obowiązującemi w Grecji.

Firma z Indji Brytyjskich poszukuje zastępstwa firm polskich wszelkich branż. Oferty zainteresowanych należy przesłać do Administr. Przeglądu pod 5557/W.

Opłaty za dyskont w zwyczajach międzykupieckich

Na zapytanie sądu, czy w stosunkach między kupcami istnieje zwyczaj, że dłużnik, płacący za dostarczony mu towar wekslem jest obowiązany ponosić koszty dyskonta, Izba Przem.-Handlowa w Poznaniu oświadczyła, że niema jednolitego zwyczaju co do tego, kto płaci koszty dyskonta wekslu, danego w transakcji kupna i sprzedaży. Opinja większości wypowiada się za tezą, że nie jest zwyczajem, by wręczający weksle za towar godził się milcząco na to, by dyskontowano na jego koszt weksle; raczej jest zwyczajem, że dyskont za przyjęte weksle na pokrycie rachunków bez zastrzeżenia sobie zwrotu dyskonta — ponosi sprzedający.

Kary za używanie starych blankietów wekslowych

W związku z wprowadzeniem w obieg nowych blankietów wekslowych, przystępują urzędy opłat stemplowych do kontroli nowowystawionych weksli. Używanie niewłaściwych blankietów jest od dnia 1-go b. m. uważane za równoznaczne z nieuiszczeniem stempla i pociąga za sobą kary w wysokości 25-krotnej wartości należnej opłaty.

Upadłość Widzewa

Wydział handlowy sądu okręgowego w Łodzi odrzucił wniosek syndyka o umorzenie postępowania upadłościowego Widzewskiej Manufaktury. Wobec tego upadłość Widzewa nie będzie już podniesiona. Syndykami masy upadłości sąd wyznaczył dyrektora E. Hupperta z Warszawy i inż. Eborowicza z Łodzi.

Djablik drukarski: w numerze 16-tym str. 12, w wierszu 3-cim statystyki „Spadek obrotów w 1932 r.“ zakradł się błąd drukarski, a mianowicie w zdaniu „ankieta o spadku handlowym w roku 1932 w porównaniu do 1913 r.“ wydrukowano mylnie rok 1913 zamiast 1931.

Kolejowe listy przewozowe na okaziciela

W „Dzienniku Taryf i Zarządzeń Kolejowych“ Nr. 27 z dnia 27.go kwietnia br., który ukazał się dnia 6-go b. m., ogłoszone zostało rozporządzenie ministra komunikacji, mocą którego z dn. 1-go maja br. wprowadza się do taryfy towarowej część I. A. zmianę, według której kolej żelazna przyjmuje listy przewozowe, adresowane „na okaziciela wtórnika listu przewozowego“. Szczegółowe warunki regulaminu przewiduje załącznik G., który wprowadza cały szereg nowych przepisów w tej materji.

Z przepisów ważniejszych w dziale „Warunki przewozu przesyłek towarowych“ wspomnieć tu należy postanowienie, mówiące o tem, że w razie zaginięcia wtórnika l. p. na okaziciela osoba, żądająca wydania przesyłki, winna złożyć na stacji przeznaczenia oświadczenie, zawierające treść zaginionego wtórnika z motywacją uprawnień o posiadaniu wtórnika, na co kolej wydaje pokwitowanie i ogłasza o zaginięciu wtórnika listu przewozowego na stacji przeznaczenia na koszt osoby składającej oświadczenie. W 10 dni po wywieszeniu ogłoszenia, w 30 od chwili przybycia przesyłki wydaje się przesyłkę osobie, która złożyła oświadczenie. Jeżeli wtórnik zostanie przedłożony przed wydaniem przesyłki tej osobie, kolej żelazna obowiązana jest wydać przesyłkę okazicielowi wtórnika l. p., który na żądanie kolei żelaznej powinien potwierdzić jej odbiór oraz wylegitymować się.

Przepisy szczegółowe zaznaczają, iż od przewozu za l. p. na okaziciela wtórnika l. p. wyłącza się przedmioty, przyjmowane do przewozu warunkowego, (par. 4-ty p. 1 lit. A, B, C, E, taryfy towarowej część I. A.) Ponadto stosowanie tych listów może być ograniczone drogą specjalnych i wyjątkowych taryf kolejowych.

Przepisy szczegółowe w sprawie wzmiankowanej omawiają poza punktem o przedmiotach, wyłączonych od przewozu, sprawę listu przewozowego i jego wtórnika, kwestję zawarcia umowy o przewóz, opłat dodatkowych zmiany drogi przewozu, (kolej żel. nie zawiadamia nadawcy o niej), terminu dostawy, zawiadomień o przeładowaniu ładunku i odładowaniu nadwyżki, zawiadomień o przybyciu, wydaniu i terminte odbioru przesyłki. W dalszym ciągu **mowa jest o niedopuszczalności obciążenia** wzmiankowanych już przesyłek zaliczkami w gotowiźnie, o prawie wprowadzenia zmian w umowie o przewóz, które posiada tylko posiadacz wtórnika l. p. (drogą zlecenia dodatkowego), przyczem kolej żelazna może uchylić lub ograniczyć to prawo. Wreszcie rozporządzenie omawia wykonanie zleceń dodatkowych, przeszkody w przewozie i wydaniu przesyłek, reklamacje i kategorje osób uprawnionych do powództwa przeciw kolei żelaznej. — Prawo to służy posiadaczowi wtórnika listu przewozowego, dopóki przesyłki nie wydano — po wydaniu zaś przesyłki osobie, której wydano przesyłkę. Jeżeli na nadawcę przeszło prawo rozporządzenia przesyłą, (par. 14, punkt 3-ci), nie ma on obowiązku dołączania do skarg wtórnika listu przewozowego.

Delcredere pośredników handlowych przy podatku przemysłowym

Wbrew dotychczasowemu stanowi rzeczy, rozporządzenie z dnia 29-go marca 1932 r., będące wykonaniem niektórych postanowień znowelizowanej ustawy o państwowym podatku przemysłowym, postanawia, że udzielenie delcredere wyklucza stosunek pośrednictwa handlowego. Przepis ten jest niezgodny z ustawą, która takiego zakazu nie przewiduje, a przeciwnie dopuszczając inkasowanie należności za towar, tem samem dopuszcza i delcredere, albowiem jest ono ściśle związane z inkasem i zachodzi w praktyce, gdy dozwolone przez ustawę inkaso nie daje rezultatu. Ani kodeks handlowy, ani zwyczaje handlowe nie zawierają w tej dziedzinie żadnego ograniczenia pośrednika. Co więcej, wyrokiem z 22-go lutego 1930 r. L. rej. 80|28 N. T. A. orzekł, że okoliczność, iż „pośrednik bierze na siebie odpowiedzialność (delcredere) za należność od klijentów, nie zmienia charakteru pośrednictwa jako takiego. Przez powyższy warunek zmusza firma pośrednika do ostrożności w doborze klientów i chroni się w ten sposób przed możliwemi stratami“. Skoro tedy taki stan prawny i faktyczny istniał, to uznanie go za nieodpowiedni znalazłoby swój wyraz w ustawie o podatku obrotowym, niedawno zresztą znowelizowanej, pozostawienie zaś w rozporządzeniu wykonawczem tego przepisu doprowadza do wyraźnej sprzeczności z orzecznictwem sądowem. To też Związek Izb Przemysłowo-Handlowych zwrócił się do ministerstwa skarbu z prośbą o uchylenie tego przepisu.

Zniesienie kart rejestracyjnych na kolejach

Ministerstwo komunikacji, idąc po linji żądań sfer przemysłowo-handlowych, znosi z dniem 1 maja b. r. statystyczne karty rejestracyjne, które obowiązywały dotychczas w komunikacji ze stacjami portowemi na obszarze Gdyni i Gdańska. W komunikacjach zagranicznych sporządzanie kart rejestracyjnych będzie w dalszym ciągu obowiązujące.

Dzięki zarządzeniom ministerstwa komunikacji klienci kolei zwolnieni będą od obowiązku sporzą-

dzania kart rejestracyjnych, przez co odciążona zostanie administracja przedsiębiorstw, zwłaszcza tych, które nadają masowe przesyłki; przedsiębiorstwa te musiały dotychczas utrzymywać specjalny personel dla załatwiania tych spraw.

Obniżenie taryfy paczkowej

Z końcem maja b. r. ministerstwo poczt i telegrafów obniży taryfę przewozową o 10, 12 i 15%, w zależności od wagi danej paczki oraz w zależności od przestrzeni, jaka paczka ma być przewieziona. Taryfa ma uwzględnić większą zniżkę dla paczek, nadanych na przestrzenie dalsze.

O obniżenie podatku ładunkowego

Rada Naczelna Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego złożyła w Ministerstwie Spraw Węwnętrznych memorjał w sprawie konieczności obniżenia podatku ładunkowego. Stawki tego podatku są ustalane w zależności od wysokości taryfy przewozowej. Wobec sztywności taryfy kolejowej, przy jednoczesnym poważnym spadku cen towarów przewozowych, wysokość podatku ładunkowego w stosunku do ceny towaru wzrosła znacznie, co specjalnie uwidoczniło się przy przewozie artykułów produkcji rolniczo-roślinnej. Memorjał Rady Naczelnej idzie w kierunku nowelizacji § 39 Rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 23-go listopada 1932 r., któraby spowodowała obniżkę podatku ładunkowego.

Jak przemysł węglowy wykpił się z obniżki ceny

Przed zarządzeniem z dnia 28-go marca, dotyczącem obniżenia ceny węgla, kopalnie objęte konwencją węglową, poza przewidzianym konwencyjnym rabatem 11% udzielały t. zn superrabatów, które dochodziły do 20%. Ponieważ cena węgla górnośląskiego najwyższego gatunku wynosiła 42 zł. za tonnę, po odliczeniu rabatu i superrabatu, cena węgla loco kopalnia kalkulowała się około 30 zł. za tonnę. Obecnie, po przymusowem obniżeniu ceny węgla, kopalnie cofnęły superrabaty, zachowując tylko właściwe rabaty konwencyjne, wobec czego cena kupna węgla nie uległa właściwie obniżce, a raczej... wykazuje niewielką zwyżkę. W ten sposób konwencja węglowa wykpiła się właściwie z obniżki ceny i hurtownie węgla nie mogą obniżyć cen, Stosowane obniżki cen węgla w handlu detalicznym spowodowane są jedynie dostawą gorszych gatunków węgla lub pochodzeniem węgla z bieda szybów.

Ulgi celne dla importu ryb

W Dzienniku Ustaw Nr. 30 z dnia 1-go b. m. ukazało się rozporządzenie Ministrów: Skarbu, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 28-go kwietnia 1933 r. o ulgach celnych na sandacze, szczupaki i leszcze. Cło ulgowe — na zasadzie tego rozporządzenia — wynosić będzie: na sandacze i szczupaki — 35 proc. cła normalnego, na leszcze — 50 proc., przyczem zarówno w jednym jak i w drugim wypadku wymagane jest pozwolenie Ministerstwa Skarbu. Rozporządzenie wchodzi w życie w dniu ogłoszenia i obowiązuje do 30 czerwca b. r. włącznie.

Wydawca Za Krak. Stow. Kupców: Samuel Schechter.

Redaktor odpow. Samuel Kurzman. Drukarnia Józefa Fischera, Kraków, Grodzka 62. Telefon 104-12